

Förbövärdsbladet

Hösten 2013 • Till dig som bor hos Förbo i Kungälv, Ytterby, Kärna, Kareby och Marstrand.

Höstens
trender
i hemmet

Enkla tips som Stoppas branden

PULVERSLÄCKARE
6 kg pulver
Klass 55A 233B C

1 Drag bort
säkringen
Pull safety device

2 Rikta munstycket
mot lågornas bas
Aim at base of fire

3 Tryck ned
handtaget
Squeeze lever

I DETTA NUMMER:
Så fungerar värmen
45 år på Centralvägen
Bestäm själv med Personliga hem

Det är mysigt med levande ljus, men ...

MAN FÅR VÄL ändå lov att inse att hösten är här. De ljumma, ljusa sommarkvällarna har förbytts till mörka, men härliga höstkvällar. Nu kurar vi ihop oss, tänder ljus och njuter av livet inomhus. Då blir det dessvärre också angeläget för oss på Förbo att påminna om brandrisken. Levande ljus som glöms bort eller tar eld i gardenen är en vanlig orsak till brand i hemmet.

De senaste åren har vi tyvärr råkat ut för några bränder i våra hus. En brand som får spridning kan få stora och djupt tragiska konsekvenser inte bara för de drabbade personerna. Ofta blir det också omfattande och kostsamma materiella skador för flera i ett flerbildshus. I det här numret av Förbovårdsbladet hälsar vi på hos brandmännen på en brandstation och får handfasta tips om brandsäkerhet. Förbo deltar också i kampanjen Aktiv mot brand som vi hoppas ska motivera och hjälpa dig att leva mer brandsäkert.

Förbo har monterat brandvarnare i alla lägenheter. Men det är ditt ansvar att då och då se över den och se till att den fungerande batterier. En liten ansträngning som faktiskt kan rädda liv.

JAG VILL OCKSÅ TA tillfället i akt att reda ut lite grann kring serviceanmälan. Anledningen är att alldeles för många av samtalen som går till vårt larmnummer egentligen är en vanlig serviceanmälan. Det kostar oss onödigt mycket pengar. Pengar som vi hellre använder till utveckling i våra områden. Är åtgärden inte akut hänvisar larmoperatören tillbaka ärendet till Förbo, men vi får ändå en kostnad för varje samtal från våra hyresgäster. Larmnumret ska bara användas vid akuta ärenden efter kontorstid samt vid störningar. Akuta ärenden kan exempelvis vara en vattenläcka eller andra skador där det finns risk för liv eller fastighet.

I DE ALLRA FLESTA FALL är det en serviceanmälan som ska göras och då kan du ringa till din förbovård, varje vardagsmorgon, eller tala in på telefonsvararen som kontinuerligt lyssnas av under dagen. Det går också alldeles utmärkt att dygnet runt göra en serviceanmälan via Förbos hemsida.

Med hopp om en skön höst.

Lars-Gunnar Börve är verksamhetschef på Förbo.

Enkelt att göra serviceanmälan

Serviceanmälan görs till förbovården under telefonmorgon varje vardag **07.30-9.00** eller på telefonsvararen som lyssnas av kontinuerligt.

På hemsidan går du in under Serviceanmälan och fyller i ditt ärende i formuläret.

Larmtjänst vid nödfall

Vid akuta ärenden efter kontorstid och vid störningar kontaktas larmtjänst på telefon

031-703 13 34. De gör då en bedömning av ärendet och beslutar om åtgärd. Använd inte larmtjänst i onödan, utan när ärendet är akut och inte kan vänta till nästa vardag.

Detta fixar du själv

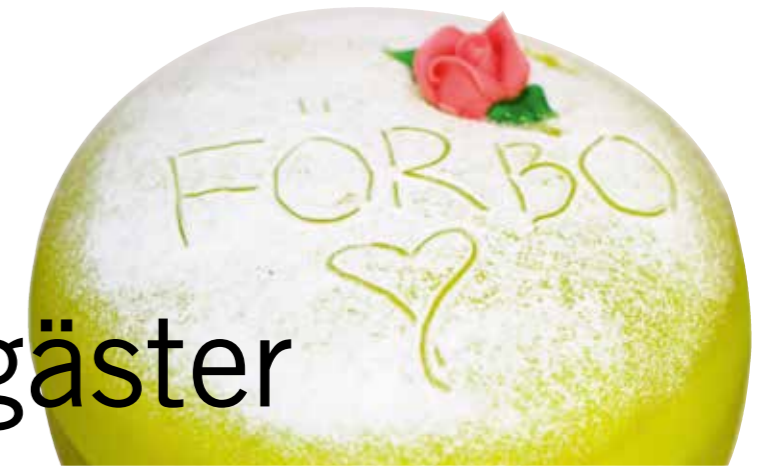
Rengöring av golvbrunn, byte av säkring samt rengöring av filter i köksfläkten är exempel på saker du som hyresgäst själv ska åtgärda. På Förbos hemsida finns flera instruktionsfilmer till din hjälp.

Tårtkalas för trogna hyresgäster

TEXT: LEONORE NORDIN
FOTO: ANDERS VÅSTLUND

Jubilarena Astrid Gärdestål och Gunborg Ohlsson framför huset på Centralvägen.

Den 15 augusti bjöd Förbo samtliga hyresgäster på Centralvägen i Mölnlycke på tårtkalas. Detta för att fira de tre hyresgästerna Astrid Gärdestål, Gunborg Ohlsson och Frank Henricsson som samtliga bott i sina Förbo-lägenheter i 45 år.

– Jag säger som så att det finns ju en anledning till att man bott kvar, säger Frank Henricsson.

De tre jubilarerna – och tillika grannarna – har hyrt av Förbo sedan 1968 men har bott i huset på Centralvägen ännu längre än så, närmare bestämt sedan det byggdes 1957. 1968 köptes huset av Förbo och därmed blev Astrid, Gunborg och Frank hyresgäster.

– Jag har trivts hela tiden, säger Gunborg Ohlsson.

– **NÄR VI FLYTTADE IN** i området fanns det väldigt mycket barn här, berättar Astrid Gärdestål, som flyttade till Mölnlycke från Vasaplatsen i Göteborg när hon var nygift.

– Jag har trivts bra i Mölnlycke. Här

finns både Wendelsberg och Rådaparken. Dessutom har PRO bra kurser här, man kan både läsa, skriva och sy. Det man vill göra, det finns.

Astrid Gärdestål har varit ordförande i Hyresgästföreningen i 25 år, och därmed engagerat sig i sitt boende.

– Jag tillträdde som ordförande 1984, och jag har varenda protokoll kvar. Jag vet precis vad som är gjort på huset och när, berättar hon.

DET VAR MED andra ord inte första gången hon var på fest i Hyresgästföreningens lokaler. Och troligen inte den sista heller.

Det var inte bara jubilarerna som bjöds in till kalaset, utan samtliga hyresgäster på Centralvägen. Något flera grannar nappade på.

– Vi tycker att det är roligt att vi har hyresgäster som har bott hos oss så länge! Vi ser det som ett gott betyg att folk vill bo hos oss under en så lång tid. Det betyder att de trivs både med området och med oss som hyresvärd, säger Marie Keidser von Heijne, informationschef på Förbo.

Förbovård Malin Piroanto.

Frank Henricsson huggar in på jubileumstårtan.

Brandman Kenneth Zimmerblad ger Förbovårdsbladet en demonstration av hur man bäst släcker en brinnande kastrull. Locket på!

TEXT: KALLE LEKHOLM
FOTO: SVANTE ÖRNBERG

Tänk rätt för att slippa brand

En liten miss kan få stora konsekvenser. Men risken för eldsvåda minskar avsevärt för den som tänker säkert från början.

Testa batterierna i brandvarnaren, håll koll på spisen, släck stearinljusen, rök inte i sängen – det råder ingen brist på förhållningsregler för att förebygga eldsvådor. De flesta kan dock sammanfattas i en enkel princip: tänk efter från början så undviker du många onödiga risker.

– Med ett säkert tänk från början är det faktiskt inte så svårt att undvika brand. Ta brandvarnaren som exempel: Det är en väldigt billig livförsäkring som kräver väldigt lite underhåll, säger Emil Källström, brandman på Öjersjö brandstation.

TILLSAMMANS MED styrkeledare Kjell Bengtsson berättar han om enkla sätt att göra hemmet mer brandsäkert.

– Vårt förebyggande arbete är jätteviktigt, eftersom det är vad som hjälper långsiktigt. Vi försöker att göra oss själva överflödiga

genom att träffa ungdomar och vuxna och berätta om brandsäkerhet, säger Kjell Bengtsson.

När de inte är ute på larm ägnar brandmännen på Öjersjö brandstation mycket tid åt olika förebyggande aktiviteter. Då handlar det om att prata med folk – allt från att undervisa femteklassare om farorna med att leka och busa med eld, till att stå i julhandeln och påminna om att stearinljusen måste hållas under uppsikt.

Eller som i dag, då arbetslaget snart ska visa upp brandbilen för ett juniorlag i fotboll.

– Dessutom övar vi varje dag, på till exempel rökdykning och sjukvård, säger Emil Källström.

FÖRUTOM DE KLASSISKA ”gör-inte-så-här”-förmaningarna är det viktigt att i hushållet prata igenom hur man ska bete sig om det skulle börja brinna.

– Ha en plan. Den kan vara enkel: gå ut ur huset och samlas på parkeringsplatsen utanför, till exempel. Men det är viktigt att bestämma en samlingspunkt så att man kan vara säkra på att alla kommit ut ordentligt, säger Kjell Bengtsson.

Emil Källström (nedre bilden till höger) och Kjell Bengtsson (nedre bilden till vänster) säger att ett tidigt larm till räddningstjänsten är viktigt för att de ska kunna stoppa branden i tid.

BRANDMÄNNENS TIPS

✓ I KÖKET

I flerbostadshus och radhus är värme från spisen den vanligaste brandorsaken. Så håll koll på plattor och kastruller!

Om det börjar brinna i en kastrull – lägg på locket, alternativt täck med brandfilt eller något annat som finns till hands. Släck inte med vatten, det kan i värsta fall leda till att elden sprider sig ännu mer. Bilden bredvid visar vad som händer när man håller några deciliter vatten i en kastrull med olja som börjat brinna.

– Fett i spisfläkten kan också börja brinna, så rengör den regelbundet, säger Kjell Bengtsson.

Bilden till vänster visar vad som händer när man försöker släcka en kastrull med överhettad olja med vatten. Använd i stället locket för att kväva lågorna, eller täck över med exempelvis en brandfilt.

✓ STEARINLJUS

Under höst och vinter orsakas många bränder av levande ljus. Placera inte ljusen i närheten av något brännbart, exempelvis gardiner, och håll dem under uppsikt.

✓ BRANDVARNARE

Brandvarnare finns i alla Förbos bostäder, men du måste själv regelbundet kontrollera att den fungerar och byta batteri. En brandvarnare täcker runt 60 kvadratmeter så om du bor stort kanske du behöver flera för att täcka upp alla rum och våningsplan.

– Ibland kan det faktiskt vara bra att dammsuga brandvarnaren också. Om det samlas mycket damm inuti kan det störa sensorerna, säger Emil Källström.

AKTIV MOT BRAND

Förbo deltar i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps informationskampanj Aktiv mot brand. Mer information finns på www.förbo.se.

✓ SLÄCKARE OCH FILT

– Jag rekommenderar en pulver-släckare på sex kilo. Förvara den lättillgängligt i exempelvis hallen och se till att alla i hushållet vet var den finns. En brandfilt är också bra att ha hemma, säger Kjell Bengtsson.

Fridas inredningstips

”Mörkare färger i höst”

Vilka trender gäller i hemmet i höst? Vi har pratat med Frida Ramstedt som driver en av Sveriges största inredningsbloggar, Trendenser.

– Generellt kan man säga att många olika parallella trender gäller i höst, säger hon.

Stora linnetyger

En trend som går hand i hand med den lite mörkare färgskalan är att det kommer in allt mer linne i hemmet. Gärna gardiner sydda av ”sjokiga” mängder linne.

– Panelgardiner eller inga gardiner alls har varit modernt innan, men nu ser vi mycket riktigt långa gardiner i linnetyg. Nästan lite för långa, säger Frida.

Afrikanska mönster

I butikerna finns många mönster med inspiration från Afrika. Det handlar även om djurmönstrat som zebra och leopard.

– 80-talet är tillbaka i lite nytappning. Det syns även i att marmorn är tillbaka, bland annat i våra kök, säger Frida Ramstedt.

Grått är det nya svart

– Det blir mörkare och mörkare hemma, ”ljusst och fräscht” är på väg ut, säger Frida.

Hon berättar att vi kommer att se mycket grått – från svagt gråa toner till gråsvart – i inredningen, både på väggar, möbler och accessoarer.

Tantblommornas revansch

Fönstren som förut varit tomma fylls nu återigen av blommor.

– Tanten är tillbaka kan man säga. Man kan ha många terracottakrukor i fönstret. Kanske till och med sådana som blivit lite färgade av ålder.

Pelargon är särskilt populära, det gäller alla sorter – från Mårbacka till klassiskt röd.

– De gröna växterna är tillbaka, som ormbunkar och gröna bladväxter. Det blir även fler stora växter inne i rummet, till exempel fikons- eller olivträd, säger Frida.

Personliga hem skapar möjligheter

Varför inte passa på att måla och tapetsa om väggarna hemma i någon av höstens trendfärger? Sätt upp en tapet i något spännande mönster!

Genom Personliga hem ger Förbo dig möjligheter att skapa ditt drömhjem!

– Du avgör själv om eller när du vill

göra förändringar hemma, berättar Renée Lernestam, ansvarig för Personliga hem.

Systemet går ut på att du har rabatt på hyran – olika stor beroende på storlek på lägenhet. Vill du få målat eller tapetserat hemma gör du en beställning och betalar kostnaden för det på hyran under sex år. Sedan försvinner kostnaden, men rabatten finns hela tiden kvar. Du kan också välja

att måla och tapetsa själv och ha kvar hela rabatten. Om du bor i något av våra nybyggda hus gäller lite andra regler.

För åtgärder som ses som standardhöjning av lägenheten – exempelvis byte av golv – är höjningen permanent.

– Systemet är väldigt uppskattat av våra hyresgäster, säger Renée Lernestam.

LEONORE NORDIN

Jämnare temperatur

På Björkås ska vi installera en central värmemätare till alla element i källargångar och gemensamma utrymmen. På så vis kan vi hålla en jämn temperatur i alla utrymmen.

Flitiga sommarjobbare

Våra sommarjobbare har arbetat flitigt under sommaren! De har bland annat målat lekutrustning och tvättat fasader på Vidkärrsvägen samt rensat i rabatterna på Skolvägen.

Trappor på gång

Arbetet på Runängsgatan 14–16 med att bygga trappor på baksidan ner till gräsmattan kommer att bli klart under hösten.

Nytt telefonnummer till Canal Digital kundtjänst från och med den 1 oktober: 0770-11 55 11

Nya lägenheter på Marstrandsön

Ombyggnationen av servicehuset på Marstrand är i full gång! Fem nya lägenheter kommer att rymmas i huset med inflyttning våren 2014. Lägenheterna byggs i apotekets och folkandvårdens gamla lokaler.

Lyft för lekplatser

- Den gamla lekplatsen på Bohusgatan 8 är omgjord och klar. Det blev en sandlåda för små barn samt en gräsplätt med en fin bänk.
- På Myren gjorde vi om sandlådan till en gräsmatta och bytte ut lekutrustningen till en ny vippunga.

Familjedag på Herr Arnes gata

Klockan 16–18 den 12 december har vi vår sista Familjedag för i år. Då är det Herr Arnes gata som står på tur!

Skydd mot katter

I ett tidigare nummer skrev vi om insprängningsskydd mot katter på Björkås.

Det arbetet försenades men ska bli klart under hösten.

Husmorstips!

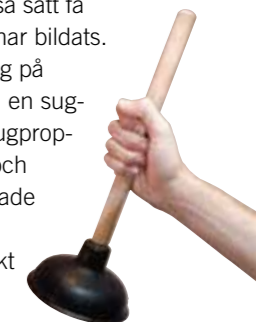
Ofta stopp i avloppet – vad kan du själv göra?

Hår och tvålbitar kan bilda en propp i badrummets avlopp. I köket kan till exempel potatisskal och annat hushållsavfall korka igen.

Troligen måste du skruva isär vattenlåset (koppen under handfatet/slasken) för att på så sätt få bort proppen som har bildats.

En annan lösning på problemet kan vara en sugpropp. Tryck fast sugproppen mot brunnen och dra tillbaka upprepade gånger.

Ännu ett klassiskt husmorstips är att hålla på varmt vatten blandat med bikarbonat.

Mer på hemsidan!

På Förbos hemsida finns en instruktionsfilm om hur du gör när vattenlåset behöver rengöras.

Här finns också flera andra filmer med tips om hur du fixar i hemmet.

Ur Förbos instruktionsfilm.

Lagom varmt i lägenheten?

Vad är lagom varmt? En hög-aktuell fråga nu när det drar ihop sig till höst och vinter.

– Vårt mål är att det ska vara 20–21 grader i lägenheterna, säger energingenjör Tommy Tollbom.

Han tillägger att det är just på hösten och våren, med ständiga väderomslag, som det är svårast för systemen att reglera värmen.

– Värmesystemen har svårt att hitta rätt när det är så snabba växlingar utomhus mellan varmt och kallt, säger han. När systemen kommit igång är de stabila och klarar de variationer som uppstår under resten av säsongen.

Förbo har många olika typer av uppvärmningssystem i fastigheterna. Till exempel fjärrvärme, bergvärme, frånluftsvärmepumpar, elpannor och direktverkande el med varmvattenberedare.

Målet är som sagt 20–21 grader, men hur vi upplever temperaturen inomhus är ofta väldigt personligt. Vissa känner på elementen och känner sig frusna om de inte är på för fullt. Andra trivs bäst när det är lite svalare. Det finns en hel del man kan göra själv för att uppnå ett bra och jämnt inomhusklimat.

Allmännyttans branschorganisation Sabo har startat en energisparkampanj där Förbo är med. Gå in på allmannyttan.se, där hittar du bra och konkreta spartips.

TEXT: KENTH LÄRK

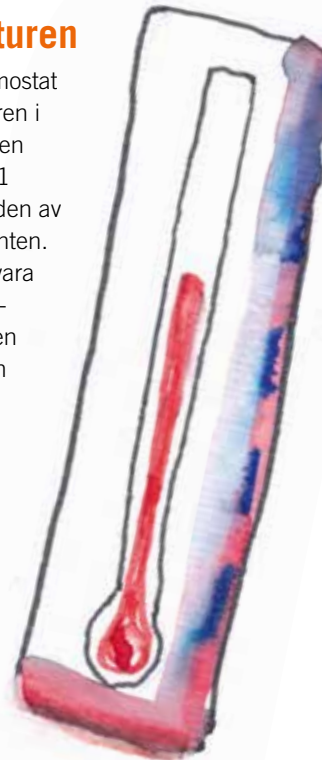
ILLUSTRATIONER: LEONORE NORDIN

Koll på temperaturen

På elementet sitter en termostat som känner av temperaturen i lägenheten. När termostaten känner av att det är 20–21 grader i rummet, stänger den av vattenflödet genom elementet.

Därför kan elementen vara kalla trots att det är minusgrader. Skulle temperaturen sjunka öppnar termostaten vattenflödet till elementet igen.

Ett tips är att mäta temperaturen själv i lägenheten om du känner dig frusen, innan du kontaktar din förbovärd. För fast monterade termometrar är bästa placeringen mot en innervägg – det ger en bra medeltemperatur.

Låt värmen flöda

Tänk på att möblera värmeeffektivt. Soffor och hyllor som placeras framför elementen hindrar värmen från att sprida sig i rummet.

Tunga gardiner som hänger framför termostaten gör att den får svårt att känna av den genomsnittliga värmen i rummet.

Håll ventilerna öppna

För att undvika problem med fukt bör man aldrig stänga friskluftsventilerna helt.

Är det kallt ute räcker det med att låta spaltventilen eller vädringsluckan vara något öppen. Gör rent ventilationsdonen ibland med exempelvis en fuktig trasa. På vår hemsida finns informationsfilmer om hur du går tillväga!

När du vill nå oss

Telefonmorgon: vardagar 07.30–09.00

Öppet hus: torsdagar 15.00–18.00

Förbovärdskontoret i Ytterby

Skolvägen 5, 442 50 Ytterby

tel: 0303-925 96 **fax:** 0303-943 05

e-post forbovard.kungalv@foerbo.se

Träffa oss när det passar dig: Ring och boka tid med oss.

Akuta ärenden eller vid störningar på kvällar och helger samt fredagar efter klockan 13: vår larmtjänst, 031-703 13 34

Vid besvär med skadedjur: Anticimex, 031-742 26 00

Aki Martelius

Anders Pettersson

Jan Svensson

Ragnhild Forsberg

förbo